

**R. P. Christophori De Ortega È Societate Iesu, Quondam
Scolasticæ Theologiæ publici Professoris, ac ejusdem
Facultatis Præfecti ... Theologia Controversiarum
Dogmaticarum, & Scholasticarum, de Divina ...**

**Ortega, Cristóbal de
Lugduni, M.DC.LXXX.**

4. Rationibus communioribus eadem conclusio roboratur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94274](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94274)

CERTAMEN IV.

Rationibus communioribus eadem conclusio roboratur.

¹ *Primiora adhuc sunt pro eadem conclusione à ratione fundamenta. Probatur Primò. Quia prædicatum entis realis substantiui metaphysicè, quod est supremum genus in prædicamento Substantiæ, vel Accidentis non transcendit, aut imbitur in differentiis, ut certa mihi, multisque Philosophis longe probabilior opinio fert, atque in controuersis metaphysicis, & logicis ostendi: ergo neque prædicatum entis realis substantiui, seu essendi à se, quod est Essentia imbitur formaliter in Attributis Dei. Probatur consequentia: quia prædicata differentia supra generis entis, siue substantialis, siue accidentalis, non minus sunt prædicata realia, & vera in suo genere, siue sub suo genere vniuersali, quam sint prædicata vera, & realia, in suo etiam genere Attributa dicta: ergo, si in illis prædicatis, & formalitatibus veritas, & realitas, seu non repugnantia existendi, & essendi saluatur sufficienter, quin in se prædicatum essendi, seu entis substantiui metaphysicè, sui generis, & ordinis formaliter imbitur; realitas etiam, ac non repugnantia existendi, seu essendi sui generis, & ordinis in attributis diuinis saluabitur, quin ratio, seu formalitas essendi à se in ipsis formaliter metaphysicè includatur: sed, si illis satis est ut realia prædicata, & entia adiectiua sint, ac non chimerica, & repugnantia, quod eni, seu esse metaphysicè sui generis physice identificentur, ita etiam, & his ut entia realia adiectiua sint, physica eorum identitatis cum esse, seu ente substantiui sui generis satis erit.*

² *Præfata argumenta à paritate desumpta ex rationibus à priori, quarum vnam in vtroque præmissimus, suam apertè efficaciam exercent. Probatur à priori Conclusio. Implicat in re vna plures physicas, & veras existencias dari: ergo vnicæ solum in quavis re datur existentia physica: est de se, & ex terminis patens consequentia. Peto inde: ergo implicat dari in re physice vna, plura prædicata vera entis substantiui metaphysicè. Hanc consequentiam probò. Vnicæ sola existentia physica ita necessitatur, ut plus vna in re physice eadem repugnat: ergo vnicæ solum potentia logica existendi vera, ac non ficta datur, ita ut plus vna in illa re implicet: atqui prædicatum reale essendi, seu entis substantiui metaphysicè nihil est aliud, quam existentia vera, ac non ficta prædicatum siue exercit, siue possibiliter, quod, in statu hoc possibilitatis præcipientis ab exercitio, & actualitate essendi, est potentia logica ad seipsam in statu actualitatis existendi, siue ordo formalis logicus metaphysicus ad seipsam exercitum, ut constat ex cert. 1. num. 2. ergo vnum solum esse, aut ens metaphysicum substantiui in re physice eadem, & vna est, ita ut repugnet esse plura, ut consequentiā illā inferatur.*

³ *Dices: physicam illam vnam existentiam totius physice illius entitatis reipsa esse, nec magis vnius prædicati realis metaphysicè, quam alterius entitatis eiusdem: ac proinde in quouis eorum esse potentiam logicam ad existendum. Vide quid dices. Inde enim probabis animal metaphysicè præcise, & formaliter sumptum tam esse metaphysicè rationale formaliter & metaphysicè sumptum, quam rationale. Si quidem esse principium rationandi homini, seu Petro physice sumpto, & reipsa vni eius entitati ita physice conuenit, ut non magis vni eius formalitati, & prædicato, quam alteri physice conueniat: Imò soli coniuncto eorum omnium, quæ physice idem, atque intellectus vna entitas sunt, competit: quare physice loquendo non magis vni, quam alteri competit esse rationandi principium, imò nulli seorsim competit: quia physice vnum prædicatum seorsim, ac sine alio adhuc præcise, non est, neque possibilis: sicuti neque vnum sine alio, adhuc præcise existit, existere potest. Quare ita hæc solutio metaphysicam, & logicam omnem prædicatorum, ac prædicamentorum coordinationem prorsus euerit: cum idem de omnibus metaphysicè præ-*

catis argumentum, quod in rationalis prædicato efformabamus, instrui æquo robore ex tua solutione possit, ut, vel leuiter consideranti, patebit.

⁴ *Licet ergo prædicata omnia tam potentiarum, quam existentie indiuisibiliter rei eidem physice conueniant, nec magis vni eius prædicato, quam altis, imò nulli ab aliis præcise physice conueniant, conuenire queat: ea tamen mente diuidimus, atque in entitate quauis existentiam vnam, quæ communissimum prædicatum rebus omnibus est, consideramus, & abstrahimus, camque, ut exercitam existentiam, seu ens actuale concipimus esse, ac nominamus, in statu vero, quo ab actuali exercitio præcendit ens possibile, siue potentiam logicam rei illius ad existendum, quo solo conceptu res tota illa physice vna, omniæque eius prædicata existunt in statu actualis exercitij existendi: quia existentia illa tam actualis, quam possibilis, seu potentia logica existendi, quæ est entis substantiui metaphysicè, siue actualis, siue possibilis, est reliquis omnibus eius prædicatis forma metaphysica, qua actualiter existere, vel possibiliter concipiuntur: & metaphysicè iudicantur iure identitatis cum illa: licet formaliter metaphysicè, neque existentia ipsa actualis, vel possibilis, seu Ens substantiui aliquod ex eis prædicatis formaliter sit, sed alia in entitate eadem diuersa munia habeant, obeantque formaliter, & è conceptu suo metaphysico, vniuersumque suum: sicque per munia diuersa magis, minusque communia, genus illud entis substantiui metaphysicè in communiores, minusque communes inferiores, & inferiores usque ad infinitam, atque indiuiduam immediatam, metaphysicè, & logicè contrahunt, atque seriem coordinant prædicamentalem.*

⁵ *Ex quibus apertè constat: quo pacto, licet prædicata reliqua ab ente substantiui metaphysico, siue existentia actuali, vel possibili, seu potentia logica existendi, neque existentia in alterutro statu, neque potentia logica seu ordo logicus ad existentiam, quare neque ens reale substantiui metaphysicum sint, tamen realia prædicata, non ficta & repugnantia physice sint, sed existere & conceptu suo possunt in statu possibilitatis, atque physice existant in statu actualitatis existentie, siue actu existendi: ac proinde entia realia metaphysicè, adiectiua tamen, merito nuncupentur. Sicut enim subiectum quodvis physicum, licet in se, siuæque entitate calorem, frigus, albedinem, quamuisve aliam formam physice non imbibat, si tamen ei, vniõis physice beneficio iungatur, merito physice ab ea adiectiue denominatur calidum, vel frigidum, vel album: sic & prædicata alia ab ente reali substantiui metaphysico, seu existentia actuali: vel possibili iure identitatis cum illo, quæ intima, (ut sic loquar) cum eo coniunctio, siue penetratio est, ens reale, siue possibile, siue actuale metaphysicum adiectiue est, ac merito nominatur.*

⁶ *Id quod ita ostendo, ac tandem conclusionem breuiter probò. Implicat aliquid physice identificari cum existentia, seu ente substantiui metaphysico, quin existat: aut posse identificari, quin possit existere physice: atqui prædicata alia ab ente substantiui metaphysico, identificantur cum existentia, seu ente substantiui metaphysico, est formaliter metaphysicè entia substantiui metaphysica non sunt: ergo eo præcise iure identitatis, siue actualis, siue possibilis, cum illa poterunt physice existere, siue actualiter, siue possibiliter: ac proinde alius conceptus existentie formalis seu entis substantiui metaphysicè in illis imbitur formaliter omnino superfluet: concludo ergo reliqua prædicata rerum, præter prædicatum entis substantiui metaphysicè, seu existentie in vtroque statu, siue actualitatis, siue possibilitatis: habere potentiam ad existendum, non quidem logicam, & quæ ab actu existendi solo statu differat, non autem adiectiua formalitate, sed ad instar potentie, quam subiectum ad formam physicam habet: ac proinde esse entia realia adiectiua metaphysica.*